

ผลของการใช้โปรแกรมฝึกการกำกับตนเองต่อการรับรู้ความสามารถ
ของตนเองในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1

นางสาว ดวงเพ็ญ เรือนใจมั่น

สถาบันวิทย์บริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-574-319-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

119323190

**EFFECTS OF USING SELF-REGULATORY TRAINING PROGRAM
ON SELF-EFFICACY IN USING NURSING PROCESS
OF THE FIRST YEAR NURSING STUDENTS**

Miss Duangpen Ruanjaiman

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Education**

Program of nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-574-319-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้โปรแกรมฝึกการกำกับตนเองต่อการรับรู้ความสามารถ
ของตนเองในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 1

โดย นางสาวดวงเพ็ญ เรือนใจมั่น
ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญอวัชชัย

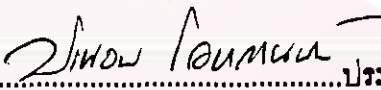
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา กีระนันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญอวัชชัย)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ดวงเพ็ญ เอือนใจมั่น : ผลของการใช้โปรแกรมฝึกการกำกับตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง
ในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 (EFFECTS OF USING SELF-
REGURATORY TRAIING PROGRAM ON SELF-EFFICACY IN USING NURSING PROCESS
OF THE FIRST YEAR NURSING STUDENTS) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. ประพนธ์ รอดคำดี,
อ. ที่ปรึกษาร่วม : ผศ. ดร. อรพรรณ ลิขิตบุญธรรม; 322 หน้า, ISBN 974-574-319-4.

การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้กระบวนการพยาบาล
ของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังได้รับการใช้โปรแกรมฝึกการกำกับตนเอง และเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงการรับรู้
ความสามารถของตนเองในการใช้กระบวนการพยาบาลระหว่างกลุ่มที่ได้รับการใช้โปรแกรมฝึกการกำกับตนเองกับกลุ่มที่ได้รับการ
เรียนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี รธนบุรี
ที่เรียนวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 1 เรื่องกระบวนการพยาบาล จำนวน 44 คน ที่ได้รับการสุ่มแบบแบ่งชั้น แบ่ง
เป็นกลุ่มทดลอง 22 คน กลุ่มควบคุม 22 คน กลุ่มทดลองได้รับการใช้โปรแกรมฝึกการกำกับตนเอง กลุ่มควบคุมเรียนตามปกติ
อย่างเดียว ทำการทดลองโดยวิธีทดสอบก่อนและหลังการเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ โปรแกรมฝึกการกำกับตนเอง
และ แบบวัดการรับรู้ความสามารถของ ตนเองในการใช้กระบวนการพยาบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยง
เบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ได้รับ
การใช้โปรแกรมฝึกการกำกับตนเองก่อนการเรียนอยู่ระดับต่ำ ส่วนหลังการเรียนอยู่ในระดับสูง
2. อัตราการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษา
พยาบาลกลุ่มที่ได้รับการใช้โปรแกรมฝึกการกำกับตนเองสูงกว่ากลุ่มที่เรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา.....2542

ลายมือชื่อนิติด.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C7583936 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: USING SELF-REGULATORY TRAINING PROGRAM / SELF-EFFICACY IN USING NURSING PROCESS

DUANGPEN RUANJAIMAN : EFFECTS OF USING SELF-REGULATORY TRAINING PROGRAM ON SELF-EFFICACY IN USING NURSING PROCESS OF THE FIRST YEAR NURSING STUDENTS.

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PRANOM RODCUMDEE, Ph.D. THESIS COADVISOR : ASST. PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI, Ph.D. 322 pp. ISBN 974-574-319-4.

The purposes of this quasi experimental research were to study the self-efficacy in using nursing process of the first year nursing students before and after being taught by using self-regulatory training program, and to compare the alteration of self-efficacy rate in using nursing process between the students who participated self-regulatory training program and were taught by conventional teaching method. The samples were 44 first year nursing students of Baromratchonanee Chonburi College of Nursing which were assigned into the experimental group and the control group by using randomized block design method. The pretest-posttest control group design were used in this study. The experimental group was used by self-regulatory training program, and the control group was taught by conventional teaching method. The research instruments were a self-regulatory training program and self-efficacy in using nursing process measurement. The data were analyzed by mean, standard deviation, and t-test statistic at .05 level.

The major findings were the following :

1. The self-efficacy in using nursing process of the nursing students before being used by self-regulatory training program was low and after being used was high.
2. The alteration of self-efficacy rate in using nursing process of the nursing students who participated in self-regulatory training program was significantly higher than those who were taught by conventional teaching method, at .05 level.

ภาควิชา พยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิตด.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถ และการดูแลอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ความรู้ แนวคิด ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีมาตลอด อีกทั้งท่านได้ให้ความเอื้ออาทร กำลังใจ สร้างพลังใจในการทำงาน การแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งทางด้านการศึกษา การทำงาน และการดำเนินชีวิตด้วยความจริงใจ ความเสียสละ ปราศจากอคติ และห่วงใยต่อศิษย์เสมอมา ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และตระหนักถึงคุณค่า ในสิ่งที่อาจารย์ได้กรุณามอบให้ จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ พร้อมทั้งนี้ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โททกานนท์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และข้อคิดในแง่มุมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ เกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ แนวคิด คำแนะนำ และแง่มุมต่างๆ ตลอดจนการเรียนรู้ ที่มีประโยชน์แก่ผู้วิจัย ตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิตั้งรายนามในภาคผนวก ก ทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะ แก้ไข ปรับปรุง เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี และหัวหน้าภาควิชาพื้นฐานการพยาบาล ขอขอบคุณอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง และการใช้เครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยส่วนหนึ่ง ขอขอบคุณ อาจารย์ ยุพาวรรณ ทองตะนูนาม และ อาจารย์ ทุตติยรัตน์ รื่นเรือง ที่ให้การช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการเขียนวิเคราะห์ข้อมูล

ขอรำลึกถึง พระคุณแม่และพ่อ พี่และน้องๆ ที่ได้ให้กำลังใจ และโอกาสในการศึกษา ขอขอบคุณพี่ และเพื่อนที่ทำงาน เพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโท ทั้งสาขาการพยาบาลศึกษา และสาขาบริหารการพยาบาล และขอบคุณ คุณประสงค์ สมยศ ต.ช. จิตรภาณุ สมยศ ผู้เป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษา และแรงผลักดัน ให้ผู้วิจัยมุ่งมั่น จนวิทยานิพนธ์สำเร็จด้วยดี

ดวงเพ็ญ เรือนใจมัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๙
กิตติกรรมประกาศ.....	๑๑
สารบัญ.....	๑๒
สารบัญตาราง.....	๑๓
สารบัญแผนภูมิ.....	๑๔
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ปัญหาการวิจัย.....	7
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	9
ตัวแปรของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์.....	13
แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชิงพุทธิปัญญาของ Bandura.....	20
แนวคิดการทำกับตนเองตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เชิงพุทธิปัญญาของ Bandura.....	53
การพัฒนาการทำกับตนเองมาใช้ในการศึกษาตามแนวคิดของ Zimmerman... กระบวนการพยาบาลและการรับรู้ความสามารถ ในการใช้กระบวนการพยาบาล.....	65
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	98
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	125
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	138

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	139
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	140
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	142
การดำเนินการวิจัย.....	147
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	164
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	165
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	170
สรุปผลการวิจัย.....	174
อภิปรายผลการวิจัย.....	175
ข้อเสนอแนะ.....	185
รายการอ้างอิง.....	187
ภาคผนวก.....	204
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	205
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	207
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	210
ประวัติผู้วิจัย.....	322

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	มิติด้านต่างๆ ของกระบวนการทำกับตนเองด้านการศึกษา..... 80
2	แสดงระดับขั้นของการพัฒนาความสามารถในการทำกับตนเอง ตามระยะการพัฒนา 4 ระยะ..... 83
3	เปรียบเทียบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพยาบาล ในช่วงปี ค.ศ. 1959 - 1963..... 97
4	เปรียบเทียบขั้นตอนของกระบวนการพยาบาล 4 และ 5 ขั้นตอน..... 98
5	เปรียบเทียบขั้นตอนของกระบวนการพยาบาลและกระบวนการ แก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์..... 100
6	กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาพยาบาล..... 142
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน และระดับการรับรู้ความสามารถ ของตนเองในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ที่ใช้โปรแกรมฝึกการทำกับตนเอง จำแนกตามขั้นตอนและโดยรวม..... 166
8	จำนวน และเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้กระบวนการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ที่ใช้โปรแกรมฝึกการทำกับตนเอง และที่เรียนตามปกติก่อนและหลังการเรียน..... 168
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของคะแนนการรับรู้ ความสามารถของตนเองในการใช้กระบวนการพยาบาลหลังการเรียน ตามปกติของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ที่ใช้โปรแกรมฝึกการทำกับตนเอง และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ที่เรียนตามปกติ..... 169

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า	
1	ขั้นตอนการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ.....	22
2	ขั้นการรับมาซึ่งการเรียนรู้.....	23
3	แสดงถึงกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต.....	25
4	แสดงปฏิสัมพันธ์เชิงเหตุผลของทั้งปัจจัย 3 ปัจจัย ที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคล (P) ปัจจัยพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง (B) และ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม (E) ในการมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรม ของบุคคลแสดงการกำหนดซึ่งกันและกัน.....	38
5	แสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไขระหว่างการรับรู้ความสามารถ ของตนเองและความคาดหวังในผลลัพธ์ของการกระทำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง.....	41
6	รูปแบบของการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวัง ในผลลัพธ์ของการกระทำต่อพฤติกรรมและผลการตอบสนอง ต่อพฤติกรรม.....	44
7	แสดงกระบวนการย่อยในกระบวนการทำกับตนเอง.....	56
6	แสดงการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของการทำหน้าที่ ในการทำกับตนเอง.....	74
9	แสดงตัวแบบขั้นตอนการใช้กลยุทธ์ทำกับตนเอง.....	89
10	กระบวนการพยาบาล.....	103
11	แสดงการแยกข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลกับปัญหา.....	111
12	ขั้นตอนของการเขียนข้อวินิจฉัยทางการพยาบาล.....	111
13	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	138
14	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	163